

voren, 29 januari, enkele handgranaten (die niet ontploften) naar binnen geworpen waren in het huis van de NSB-burgemeester, S. L. A. Plekker. De achtergrond van de moord op de *Oberwachmeister* is nimmer opgehelderd en het is heel wel mogelijk, ja waarschijnlijk, dat hij om particuliere redenen door een andere Duitse militair om het leven gebracht is. Waar het op aankomt is dat Seyss-Inquart, Rauter en Harster onder sterke pressie van Christiansen (die evenals bij de aanslag op het Rotterdamse viaduct door het dolle heen was en met de instructies van Hitler en het *Oberkommando der Wehrmacht* zwaaide) tot een represaille-actie besloten terwijl het onderzoek naar de achtergrond van de moord nog in volle gang was. In Haarlem, Heemstede en Bloemendaal werd een avondklok ingesteld die om zes uur inging, ruim honderd burgers werden van hun bed gelicht en voor enkele maanden naar het concentratiekamp Vught gezonden (waar één hunner bezweek) en tien gijzelaars werden in de ochtend van 2 februari gefusilleerd: drie uit Velsen, zeven uit Haarlem en omstreken. Onder die laatsten bevonden zich drie Joden. Eén van die drie was de Haarlemmer Philip Frank, opperrabbijn in Noord-Holland. Deze voerde in de nacht voor zijn executie een lang gesprek met Lages waarin hij van zulk een geloofskracht en innerlijke rust getuigde dat Lages de volgende dag 'innerlicht vollkommen zerrissen' de *Ortskommandant* van Amsterdam opzocht. 'Herr Lages sagte', aldus diens verklaring, 'dass er es geradezu verfluche, dass ihm das Schicksal an diesen Platz gestellt habe.'¹

Enkele dagen later richtten Cohen en Asscher tot Lages het verzoek, de families van de drie geëxecuteerde Joden te sparen; die families werden vrijwel onmiddellijk nadien met prioriteit gedeporteerd.

★

Na het bericht over de executie van de tien gijzelaars in Haarlem dat in de avondbladen van 2 februari opgenomen werd, drong zich aan de twee-entwintigjarige Amsterdamse student in de medicijnen Rudolf Bloemgarten (die tot de groep behoorde die toen reeds een aanslag op het Amsterdamse bevolkingsregister overwoog) de overtuiging op dat een onmiddellijke represaille geboden was: men kon de schanddaden van de vijand toch niet voortdurend onbeantwoord laten! Bloemgarten bezat een revolver die hem enige tijd tevoren verstrekt was door het hoofd van de distributiedienst te Voorburg, C. L. Barentsen. Als zijn slachtoffer koos Bloemgarten de man

¹ Verklaring, 10 dec. 1949, van dr. Schröder (Doc I-998, h-2).